

Warszawa, 26 listopada 2020 r.
KL/559/401/DZS/2020

Pan

Michał Kurtyka

Minister Klimatu i Środowiska

Szanowny Panie Ministrze,

Konfederacja Lewiatan od wielu lat zaangażowana jest w dialog dotyczący gospodarki odpadami w Polsce i w Unii Europejskiej. Dzięki szerokiej reprezentacji wielu branż aktywnych w ramach Rady Gospodarki o Obiegu Zamkniętym (Rada GOZ) w Konfederacji, stanowisko wypracowane w sprawie Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP) stanowi wspólny mianownik popierany przez kluczowych interesariuszy.

W oczekiwaniu na propozycję ustawy Ministerstwa Klimatu i Środowiska, mającej dać podstawę do wdrożenia w Polsce modelu Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta zgodnie z wymogami znowelizowanej w 2018 r. dyrektywy o odpadach 2008/98/WE, przekazuję w załączeniu stanowisko Konfederacji Lewiatan w sprawie Modelu Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP) - założenia do nowego systemu ROP w Polsce, jako doprecyzowanie przekazanych materiałów w dniach: 2 lipca 2020 r. (znak: KL/326/236/DZS/2020) oraz 8 października 2020 r. (znak: KL/472/336/DZS/2020).

Deklarujemy pełną gotowość współpracy z Ministerstwem nad koncepcją ROP oraz propozycjami legislacyjnymi w tym zakresie.

W przypadku konieczności dodatkowych informacji na temat stanowiska oraz prac Rady GOZ, w tym grupy roboczej ds. ROP w Konfederacji, bardzo proszę o kontakt z p. Dorotą Zawadzka-Stępnik, Dyrektorką Departamentu Energii i Zmian Klimatu w Konfederacji Lewiatan, e-mail: dzawadzka-stepniak@konfederacjalewiatan.pl; tel. 22 55 99 925; tel. kom. 502 117 112.

Z poważaniem,

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan

Do wiadomości:

Pan Jarosław Gowin - Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii

Stanowisko Konfederacji Lewiatan w sprawie Modelu Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP) - założenia do nowego systemu ROP w Polsce

Dokument wypracowany przez Grupę roboczą ds. ROP w ramach Rady GOZ w Konfederacji Lewiatan – doprecyzownie stanowisk przekazanych w dniach: 2 lipca 2020 r. (znak: KL/326/236/DZS/2020) oraz 8 października 2020 r. (znak: KL/472/336/DZS/2020).

Nowelizacja dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów ustanowiła **standardy dla systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP)** w państwach członkowskich UE. **Polski system ROP wynikający z istniejącej krajowej legislacji odnosi się tylko do niektórych aspektów i wskazanych standardów**, a dodatkowo **jego funkcjonowanie nie zapewnia realizacji podstawowych celów**, dla których systemy ROP zostały stworzone. Tym samym należy jednoznacznie stwierdzić, że **w obecnym systemie nie jest możliwe zrealizowanie wymogów pakietu *Circular Economy*** (m.in. wymaganych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów opakowaniowych, a także zmniejszenia całkowitej masy odpadów w perspektywie 2025 - 2030).

Mając na uwadze powyższe, w ramach Rady GOZ w Konfederacji Lewiatan powstała Grupa robocza ds. ROP, której zadaniem stało się przygotowanie wspólnego stanowisko dot. nowego systemu ROP w Polsce. Poniżej przedstawiamy założenia do nowego systemu, obejmujące jego główne cechy, cele, role i obowiązki poszczególnych interesariuszy systemu oraz aspekty dotyczące finansowania systemu. Zdajemy sobie sprawę, że nie jest to przedstawienie kompletnego systemu z uwzględnieniem wszystkich jego elementów. Prace Grupy roboczej ds. ROP są kontynuowane, a koncepcja szczegółowa ROP jest wypracowywana i zostanie przedstawiona Ministerstwu Klimatu i Środowiska w niedługim czasie.

Cele recyklingu nałożone są na przedsiębiorców wprowadzających opakowania na rynek. W dokumencie tym używa się sformułowania „Wprowadzający” w celu odróżnienia tej grupy przedsiębiorców od innych przedsiębiorców np. gospodarujących odpadami. Cele te mogą być realizowane przez samych Wprowadzających, jak i w imieniu wielu Wprowadzających mogą być realizowane kolektywnie przez Organizację ROP. W celu uniknięcia powtórzeń, w niektórych miejscach dokumentu, używa się sformułowania „Zobowiązany” mając na uwadze Wprowadzającego albo Organizację ROP.

Postulujemy, aby system ROP charakteryzował się następującymi kluczowymi cechami:

1. System ROP w Polsce powinien mieć jasno określone opisowe cele w zakresie gospodarowania odpadami w dążeniu do osiągnięcia wymiernych celów (w odniesieniu do ilości oraz jakości) w zakresie odpadów opakowaniowych pochodzących z GD i P&H.
2. Role i obowiązki powinny być zdefiniowane zarówno dla Wprowadzających, jak i dla pozostałych uczestników systemu.
3. System powinien uwzględniać wymóg pełnej partycypacji Wprowadzających opakowania i produkty w opakowaniach w kosztach zbiórki, transportu i przetwarzania (sortowania i recyklingu) odpadów opakowaniowych i ustalenie zasad wyceny wysokości wkładu finansowego wprowadzającego płaconego wg stawki netto uwzględniającej dochody z ponownego użycia i ze sprzedaży surowców wtórnych pochodzących z jego produktów.
4. System ROP powinien charakteryzować się zasadami równego traktowania i niedyskryminacji żadnego podmiotu gospodarki odpadami, w tym Wprowadzających, podmiotów świadczących zbiorke, transport i przetwarzanie odpadów, recyklerów, ale także gmin (jeśli pozostaną w systemie).
5. System ROP powinien być efektywny kosztowo i nie przekraczać kosztów niezbędnych do prawidłowego zagospodarowania odpadów, jak również zapewnić, aby opłaty naliczane były zgodnie z zasadą kosztu netto.
6. Opłaty ROP powinny być zróżnicowane (ekomodulacja), zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, a w szczególności przydatności odpadów opakowaniowych do ponownego użycia, naprawy czy recyklingu.
7. Przy konstruowaniu opłaty ROP należy uwzględnić również procentowy poziom wykorzystania surowców, półproduktów lub produktów z recyklingu, w tym wykorzystania recyklatu w produkcji nowych opakowań. W zależności od tego poziomu, opłata powinna być zróżnicowana i stanowić zachętę do wykorzystania surowców w nowych produktach. System ROP powinien objąć również opakowania zbierane w tzw. obrocie komercyjnym – odpady pozyskiwane poprzez skupy, inne, również z nieruchomości niezamieszkałych dla zapewnienia wysokiej jakości materiałów i efektywności kosztowej tam gdzie jest to możliwe. Szczegółowe rozwiązania powinny obejmować interakcję między systemem ROP i DRS zapewniając całościowe objęcie nimi strumieni odpadów.
8. System ROP powinien szczególną uwagę poświęcać edukacji, m.in. w zakresie informowania posiadaczy odpadów o systemach selektywnej zbiórki, edukacji dla zapewnienia wspólnego rozumienia celów systemu ROP przez prowadzących selektywną zbiorke, instalacje przejściowe - sortowanie, recyklerów, producentów opakowań i wprowadzających opakowania oraz podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie selektywnej zbiórki i ograniczania powstawania odpadów.

Za edukację powinni odpowiadać wszyscy uczestnicy rynku w ramach koordynacji przez Radę Dialogu Interesariuszy ROP.

9. System powinien charakteryzować się mechanizmem kontroli organizacji ROP i Wprowadzających realizujących cele samodzielnie i koordynacją działań na jasno sprecyzowanym geograficznie terenie, ujawnianiem danych dotyczących działalności i finansowania Organizacji ROP.
10. Sprawozdawczość w ramach systemu powinna być pełna, spójna i przejrzysta, umożliwiając połączenie danych systemu gospodarki odpadami i opłat producentów za odpady opakowaniowe w jednym systemie. Kluczem powinien być sprawnie działający system informacji elektronicznej o przepływach odpadów. Rada Dialogu powinna wpływać na sprawne działanie systemu informacji i podejmować działania, w tym inicjatywy legislacyjne mające na celu ograniczanie występowania szarej strefy w obszarze ROP.
11. System ROP powinien umożliwić funkcjonowanie platformy do regularnego dialogu wszystkich uczestników, umożliwienia kształtowania, współdecydowania o funkcjonowaniu systemu. Rada Dialogu Interesariuszy ROP powinna posiadać kompetencje i rolę porównywalną do Rady Dialogu Społecznego i stanowić również podmiot wskazujący propozycje zmian systemowych.
12. System ROP powinien być systemem transparentnym i zapewniać możliwość monitorowania poprawności funkcjonowania oraz dysponować narzędziami monitoringu i kontroli, zapewniając weryfikację realizacji obowiązków oraz nadzoru organu publicznego nad całym systemem pod warunkiem poprawnego i skutecznego działania baz danych.

Dodatkowo zwracamy uwagę na fakt, iż należałoby wprowadzić uregulowania (mechanizmy), które pozwolą zagospodarować w sposób pełny ogół odpadów/odpadów opakowaniowych, w taki sposób, aby brak było prawnej i faktycznej możliwości wyłączenia określonych odpadów/strumieni odpadów/rodzajów odpadów z obowiązku ich zbierania i zagospodarowania, a wszystko to w sposób zapewniający odpowiedni zakres recyklingu.

Ad 1. Podstawowe cele nowego systemu ROP w zakresie gospodarowania odpadami w dążeniu do osiągnięcia wymiernych celów (w odniesieniu do ilości oraz jakości) w zakresie odpadów opakowaniowych pochodzących z gospodarstw domowych (GD) i przemysłu i handlu (P&H) postulujemy, aby kształtowały się następująco:

- Zwiększenie ilości i poprawa jakości surowców wtórnych wykorzystywanych do produkcji nowych opakowań oraz zmniejszenie ilości odpadów, które nie są poddawane ponownemu przetworzeniu, co ma doprowadzić do zmniejszenia wpływu odpadów opakowaniowych na środowisko.

LEWIATAN

- Urzeczywistnienie zasady pokrywania kosztów netto systemu przez Wprowadzających przy zachowaniu optymalnej efektywności ekonomicznej systemu. Urealnienie praw i obowiązków wszystkich uczestników systemu.
- Zapewnienie maksymalnej synergii pomiędzy działalnością wszystkich uczestników systemu gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi w celu zamykania obiegu surowców.
- Zwiększenie świadomości wszystkich uczestników rynku.

Ad 2. Role i obowiązki, które powinny być jasno określone zarówno dla Wprowadzających, jak i dla pozostałych uczestników systemu, postulujemy, aby wyglądały następująco:

Podmiot	Role (udział/znaczenie) - Wpływ	Obowiązki (czynności i zadania)
Wprowadzający produkty w opakowaniach	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadza do obrotu produkty w opakowaniach i przez to ma wpływ na decyzje odnośnie ilości i rodzaju wprowadzanych opakowań; • Finansuje zgodnie z art. 8a pkt 4	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada za zapewnienie realizacji poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań jak opakowania, w których wprowadził produkty (realizacja tego obowiązku odbywa się samodzielnie albo za pośrednictwem Organizacji ROP); • wspiera działania związane z recyklingiem; • jest odpowiedzialny i wpływa na przydatność opakowań do recyklingu po produktach wprowadzanych na rynek; • oznacza przydatność opakowania do recyklingu i/lub procentową zawartość wykorzystanych w opakowaniu surowców pochodzących z recyklingu; • osiąga poziom recyklingu odpadów opakowaniowych co najmniej w wysokości określonej w regulacjach; • ponosi koszty netto funkcjonowania systemu ROP zgodnie z art. 8a pkt 4; • podlega wpisowi w rejestrze; • prowadzi ewidencję obejmującą informacje o masie opakowań, w których wprowadził do obrotu produkty w danym roku kalendarzowym; • kontroluje działania Organizacji ROP opakowań w formie nadzoru właścicielskiego lub w ramach umów dotyczących przekazania obowiązków;

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel.(+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

		<ul style="list-style-type: none"> • sporządza i składa właściwym organom sprawozdania; • prowadzi kompleksową edukację – na poziomie mieszkańca, konsumenta i innych interesariuszy itd. lub przekazuje ten obowiązek Organizacji ROP; • współpracuje w łańcuchu wartości; • może organizować i zarządzać we własnym zakresie systemami zbiórki i recyklingu dedykowanych odpadów opakowaniowych związanych z jego działalnością.
<p>Organizacja odzysku opakowań / Organizacja ROP</p>	<p>Przejmuje od wprowadzających obowiązkę i je realizuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje przepływ środków na pokrycie kosztów gospodarki odpadami opakowaniowymi zgodnie z Art. 8a; • we współpracy z gminami tworzy i nadzoruje działanie systemu zbiórki selektywnej odpadów opakowaniowych z nieruchomości zamieszkałych; • we współpracy z operatorami gospodarki odpadami organizuje działanie systemu zbiórki odpadów opakowaniowych (ze strumienia odpadów komunalnych) z nieruchomości niezamieszkałych; • we współpracy z Wprowadzającymi organizuje działania systemu zbiórki odpadów opakowaniowych (P&H) pochodzących z terenu/ miejsc prowadzenia działalności Wprowadzających w celu zaliczenia tych odpadów do realizacji ogólnych celów recyklingu; • odpowiada za zapewnienie realizacji poziomów, recyklingu odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań jak opakowania, w których wprowadził produkty Wprowadzający, z którym Organizacja ROP zawarła umowę; • wspiera działania związane z recyklingiem; • ma nadzór nad przepływem materiałowym odpadów opakowaniowych; • prowadzi publiczne kampanie edukacyjne w imieniu Wprowadzającego i finansuje je ze środków uzyskanych od Wprowadzającego; • spełnia wymogi w zakresie formy prawnej działalności, wysokości posiadanego kapitału i gwarancji finansowych;

		<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi ewidencję obejmującą informacje obowiązkach w zakresie masy opakowań Wprowadzających, z którymi podpisał umowy o współpracy; • sporządza i składa właściwym organom sprawozdania; • prowadzi kompleksową edukację – na poziomie mieszkańca, konsumenta i innych interesariuszy itd.; • współpracuje w łańcuchu wartości.
Regulator	Zapewnienie warunków dla funkcjonowania systemu zgodnie z określonymi celami	<ul style="list-style-type: none"> • określa mechanizm wyliczenia stawek dla Wprowadzających w zależności od materiału, z którego zrobione jest opakowanie określając koszty jego zagospodarowania netto; • weryfikuje koszty związane z zagospodarowaniem; • zapewnienia egzekwowania przepisów dot. przydatności do recyklingu produktów; • zapewnia transparentność funkcjonowania systemu; • wydaje licencje/prowadzi rejestr Organizacji ROP opakowań; • zabezpiecza pokrycie całego kraju przez system ROP zarządzany przez organizacje ROP; • upowszechnia wiedzę wśród wszystkich uczestników systemu w zakresie celów, funkcji i sposobu działania systemu – edukacja; • inicjuje i wspiera współpracę pomiędzy poszczególnymi interesariuszami systemu; • tworzy i wdraża system nadzoru i kontroli wszystkich uczestników, w tym poprzez elektroniczne bazy danych; • tworzy i wdraża system audytu recyklerów i organizacji ROP; • tworzy Radę Dialogu Interesariuszy ROP w celu zwiększenia efektywności systemu oraz aktywnie uczestniczy w pracach Rady; • określa wysokość % kosztów Zobowiązanego służącego do obliczenia opłaty do NFOŚiGW; • przyporządkowuje każdej gminie organizację ROP w celu pokrycia kosztów zbiórki i działań edukacyjnych;

		<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi dane dot. kosztów gospodarowania odpadami opakowaniowymi ze strumienia komunalnego oraz dochodów z ponownego użycia i ze sprzedaży surowców wtórnych z produktów. • przygotowuje Krajowy Plan Gospodarki Odpadami i określa zasady uzupełnienia luki inwestycyjnej instalacji umożliwiających recykling w Wojewódzkich Planach Gospodarki Odpadami, w tym wykorzystaniem funduszy unijnych. • w związku z ROP prowadzi ustawową weryfikację wszystkich WPGO w kontekście planowanych działań do realizacji celów ustawy, • stwarza zachęty ekonomiczne, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> ○ systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do różnych rodzajów odpadów oraz środki służące poprawie ich skuteczności, rentowności i zarządzania, ○ systemy zwrotu kaucji i inne środki zachęcające do wydajnego zbierania zużytych produktów i materiałów, ○ zrównoważone zamówienia publiczne zachęcające do lepszego gospodarowania odpadami i wykorzystywania produktów i materiałów pochodzących z recyklingu, ○ stopniowe znoszenie dopłat niezgodnych z hierarchią postępowania z odpadami, ○ stosowanie środków fiskalnych lub innych środków wspierających wykorzystywanie produktów i materiałów przygotowanych do ponownego użycia lub poddanych recyklingowi, ○ zachęty gospodarcze dla organów lokalnych i regionalnych, zwłaszcza wspierające zapobieganie powstawaniu odpadów oraz
--	--	--

		<p>rozbudowę systemów selektywnej zbiórki.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnia należyte planowanie inwestycji w infrastrukturę gospodarowania odpadami, w tym z wykorzystaniem funduszy unijnych, • wspiera badania i innowacje dotyczące zaawansowanych technologii recyklingu i regeneracji produktów, • zapewnia koordynację działań wszystkich właściwych organów publicznych uczestniczących w gospodarowaniu odpadami, w tym z wykorzystaniem środków elektronicznych.
Odbierający odpady	Zapewnia transport odpadów z miejsca powstawania do miejsca przetwarzania	<ul style="list-style-type: none"> • pozyskuje i gromadzi odpady oraz przygotowuje je do transportu do miejsc przetwarzania; • wchodzi w relację prawną z gminą, która zleca mu wykonywanie wyżej wymienionych usług; • prowadzi ewidencję w zakresie pozyskanych odpadów i sposobów ich dalszego przekazania/zagospodarowania; • weryfikuje poprawność prowadzenia zbiórki selektywnej przez mieszkańców; • współpracuje w łańcuchu wartości.
IPOK / inne punkty zbierania	Przygotowuje odpady do recyklingu/dalszego wykorzystania	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje odpady opakowaniowe od odbierających odpady; • skupuje niektóre odpady opakowaniowe od mieszkańców; • stosuje technologie i rozwiązania organizacyjne mające na celu przygotowanie strumienia odpadów otrzymanych do wymogów recyklerów, zakładając konieczność realizacji wymaganych poziomów; • prowadzi ewidencję w zakresie pozyskanych odpadów i sposobów ich dalszego przekazania/zagospodarowania; • współpracuje w łańcuchu wartości.
Recykler	Przetwarza odpady opakowaniowe w celu wytworzenia surowców, półproduktów lub produktów mających dalsze zastosowanie w	<ul style="list-style-type: none"> • spełnia wymagania określone dla prowadzonej działalności; • wykonuje działalność gospodarczą w zakresie recyklingu lub innego niż recykling procesu odzysku odpadów opakowaniowych lub eksportuje odpady w celu poddania ich recyklingowi;

	gospodarce w tym w produkcji opakowań	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi ewidencję w zakresie pozyskanych odpadów opakowaniowych i sposobów ich dalszego zagospodarowania; • weryfikuje skuteczność IPOK oraz innych punktów zbiórki; • prowadzi edukację; • współpracuje w łańcuchu wartości.
Gmina	Organizator gminnego systemu zagospodarowania odpadów	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje skuteczne selektywne zbieranie odpadów komunalnych; • współpracuje i współorganizuje z organizacjami ROP opakowań/wprowadzającymi wykonującymi samodzielnie obowiązek system selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych z nieruchomości zamieszkałych; • tworzy punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy; • zapewnia osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku; • prowadzi ewidencję w zakresie odebranych odpadów od mieszkańców i sposobów ich dalszego zagospodarowania; • prowadzi działania informacyjne skierowane do mieszkańców.
Mieszkańcy/ właściciele nieruchomości	Jako pierwsze ogniwo zbiórki selektywnej selekcjonuje odpady opakowaniowe	<ul style="list-style-type: none"> • pokrywa koszty (jako konsument w cenie produktu) zagospodarowania odpadów opakowaniowych jakie przekazuje do tego zagospodarowania poprzez zbiórkę selektywną, proporcjonalnie do ilości produktów w opakowaniach zakupionych przez siebie, a więc nie pokrywa kosztów prawidłowo segregowanych odpadów opakowaniowych; • nie pokrywa tych kosztów w ramach opłaty za gospodarkę odpadami komunalnymi przekazywaną do gminy, zbiera powstałe na terenie nieruchomości odpady komunalne zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie - prowadzi zbiórkę selektywną zgodnie ze standardami a w szczególności nie zanieczyszcza innymi odpadami frakcji surowcowych;

		<ul style="list-style-type: none"> • przekazuje zebrane na terenie nieruchomości odpady komunalne w sposób zgodny z prawem.
NFOŚiGW	Wspiera finansowo szeroki wachlarz działań w celu zwiększenia wydajności systemu gospodarki odpadami opakowaniowymi i jego jakości	<ul style="list-style-type: none"> • dysponuje dedykowanym funduszem zasilanym przez Zobowiązanych. Opłata ta stanowi % kosztów bezpośrednich Zobowiązanego dot. realizacji celów recyklingu. Wysokość % jest określana przez Regulatora; • uczestniczy finansowo w działaniach edukacyjnych (podnoszenie poziomu świadomości mieszkańców dot. właściwego postępowania z odpadami opakowaniowymi, upowszechnianie wśród Wprowadzających wiedzy dot. celów, funkcji i sposobu działania systemu); • finansuje działania B&R w zakresie nowych technologii gospodarki odpadami opakowaniowymi w tym recyklingu i współfinansuje inwestycje w tym obszarze.

Ad 3. System powinien uwzględniać wymóg pełnej partycypacji Wprowadzających w kosztach zbiórki, transportu i przetwarzania (sortowania) odpadów opakowaniowych i recyklingu, gdy taka działalność będzie deficytowa pomniejszony o dochody z ponownego użycia i sprzedaży surowców wtórnych.

Wkład Wprowadzającego powinien być różny za opakowania trafiające do strumienia komunalnego bez względu na miejsce powstawania tego odpadu (głównie opakowania jednostkowe powstające w nieruchomościach zamieszkałych i niezamieszkałych) i za opakowania z działalności handlowej i przemysłowej (głównie opakowania transportowe i zbiorcze) ze względu na różne koszty zbiórki, transportu i przetwarzania odpadów.

Kluczowe elementy:

- dokładne odrębne określenie rodzajów opakowań trafiających do strumienia komunalnego oraz do handlu i przemysłu,
- obowiązki związane z finansowaniem systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi pochodzącymi z działalności handlowej i przemysłowej oraz z gospodarstw domowych będą się od siebie różniły,
- należy wyeliminować możliwość finansowania krzyżowego i realizację obowiązków innym strumieniem niż tym, do którego trafiło opakowanie.

Określenie źródeł i wysokości kosztów zbiórki, transportu i przetwarzania odpadów opakowaniowych

Zgodnie z zapisami art. 8A ramowej dyrektywy odpadowej państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia by wysokość wkładów finansowych płaconych przez producentów (w celu przestrzegania ich zobowiązań wynikających z rozszerzonej odpowiedzialności producenta) pokrywała całość kosztów gospodarowania odpadami powstającymi w wyniku wprowadzenia produktów na rynek unijny. Owe koszty obejmują następujące elementy finansowania:

- koszty selektywnej zbiórki odpadów, a następnie ich transportu i przetwarzania, w tym przetwarzania niezbędnego do osiągnięcia unijnych celów w zakresie gospodarowania odpadami, oraz koszty niezbędne do realizacji innych celów i zadań, o których mowa w ust. 1 lit. b) ramowej dyrektywy odpadowej, po uwzględnieniu dochodów z ponownego użycia, ze sprzedaży surowców, czyli odpadów opakowaniowych lub produktów odpadowych i z nieodebranych kaucji,
- koszty dostarczania posiadaczom odpadów odpowiednich informacji zgodnie z ust. 2 ramowej dyrektywy odpadowej,
- koszty gromadzenia danych i sprawozdawczości zgodnie z ust. 1 lit. c) ramowej dyrektywy odpadowej.

Kluczowymi zasadami finansowania całego systemu gospodarki odpadami powinny być:

- Regulator, jako jednostka prowadząca nadzór nad efektywnością ilościową, jakościową i kosztową systemu określa algorytm, według którego określone są ww. koszty, biorąc pod uwagę dokładne określenie katalogu kosztów do pokrycia, metody ich określenia, częstotliwości aktualizacji, uwarunkowania danego regionu, gdzie jest prowadzona zbiórka selektywna (teren miejski, wiejski lub mieszany, teren górzysty, tereny turystyczne etc.), niezbędne koszty w zakresie prowadzenia działań edukacyjnych na danym terenie.
- Określenie czynników rozróżniających koszty (geograficznych, charakter gminy (np. miejska, wiejska, turystyczna), liczba ludności, gęstość zaludnienia, charakter zabudowy).
- Na podstawie określonego przez Regulatora algorytmu, Zobowiązany:
  - kalkuluje koszty bezpośrednie i uzupełnia je o niezbędne do pokrycia koszty pośrednie jak koszty swojego funkcjonowania w zakresie tej działalności, opłaty na NFOŚiGW i inne koszty;
  - zgodnie z algorytmem odejmuje od sumy kosztów w danej grupie materiałowej przychody ze sprzedaży surowców wtórnych liczonych jako średnia z ostatnich 3 lat, a podawanych przez Regulatora;
  - na tej podstawie kalkuluje ostateczny koszt za jedną tonę opakowania z GD, jak i P&H w danym materiale wprowadzanym na rynek, mając dodatkowo na uwadze zasady Ekomodulacji (do wprowadzenia po określeniu przez Komisję Europejską zasad w tym obszarze);

- dodatkowo tworzy rezerwy finansowe uruchamiane na wypadek drastycznych zmian cen za surowce wtórne na rynku, które uruchamiane są w przypadku zaistnienia takiej sytuacji. Poziom tych rezerw powinien być adekwatny do skali działalności Organizacji ROP i powinien stanowić % (do określenia) przychodów z działalności Zobowiązanego dot. opisywanej działalności w poprzednim okresie.
- Organizacje ROP zapewniają, aby koszty do pokrycia przez Wprowadzających nie przekraczały kosztów niezbędnych do świadczenia usług gospodarowania odpadami w sposób efektywny kosztowo.
- Zobowiązany pokrywa koszty zbiórki selektywnej w 100% a to znaczy, że odpady ze zbiórki selektywnej są przyjmowane przez sortownie w ramach systemu ROP bez dodatkowych opłat (szczegóły do ustalenia w zgodności z prawem podatkowym), a koszty sortowania pokrywa ujmując zasadę kosztu netto. *[Możliwe są tu trzy sytuacje: koszt sortowania < przychodu ze sprzedaży, koszt sortowania = przychód ze sprzedaży i koszt sortowania > przychód ze sprzedaży. Należy mieć na uwadze, że przychody ze sprzedaży odpadów osiągnane przez firmy dostarczające te odpady do recyklera, stanowiące istotny element formuły kosztu netto, są odzwierciedleniem opłacalności recyklingu. Recykler może kupować, przyjmować za darmo lub oczekiwać dopłaty za przyjęcie odpadów do recyklingu w zależności od opłacalności całego procesu. Wartość przychodów osiągnianych przez firmę przekazującą odpady do recyklera może być więc dodatnia, zerowa lub ujemna. Ten fakt ma wpływ na wartość kosztu netto do pokrycia przez Wprowadzającego. Mechanizm unettawiania kosztu może zostać określony po przeprowadzeniu dogłębnej analizy kosztów sortowania i przychodów ze sprzedaży.].*
- Współpraca z ww. podmiotami odbywa się na podstawie wieloletnich umów, z czego wybór firm prowadzących zbiórkę selektywną odbywa się na podstawie wspólnego przetargu organizowanego przez gminę i Zobowiązanych, a wybór sortowni jest dokonywany na podstawie procedury do dalszego określenia.
- Zobowiązany dodatkowo pokrywa koszty ponoszone przez gminę dot. współorganizacji systemu zbiórki selektywnej i nadzoru nad zachowaniem mieszkańców dot. prowadzenia tejże zbiórki i koszty edukacji, jeśli te działania są prowadzone przez gminę.
- Regulator weryfikuje czy koszty są pokrywane w sposób właściwy tzn. na niezbędnym poziomie.
- Zapewnienie, by koszty do pokrycia przez wprowadzających były ustalane w sposób przejrzysty między zainteresowanymi podmiotami.

Ad.9 System powinien charakteryzować się mechanizmem kontroli organizacji ROP i Wprowadzających realizujących cele samodzielnie i koordynacją działań na jasno sprecyzowanym geograficznie terenie, ujawnianiem danych dotyczących działalności i finansowania Organizacji ROP.

W przypadku funkcjonowania na danym terenie więcej niż jednego Zobowiązanego, musi zostać zaimplementowany mechanizm gwarantujący, iż koszty zbiórki i przygotowania do recyklingu wszystkich odpadów opakowaniowych ze strumienia komunalnego są pokrywane. Mechanizm ten jest tym ważniejszy w przypadku funkcjonowania na rynku Wprowadzających realizujących cele samodzielnie lub tworzących własne systemy zbiórki.

- Zobowiązani, aby realizować nałożone na nich cele recyklingu, zawierają porozumienia w pierwszym rzędzie z wybranymi gminami. Dana gmina stanowi ściśle określony teren, z którego odpady opakowaniowe są zbierane i przekazywane do sortowni wskazanych przez Zobowiązanych. Zobowiązani pokrywają koszty zbiórki z terenu tych gmin.
- Po okresie zawierania porozumień mogą pozostać gminy bez porozumień. Przyporządkowanie tych gmin do Zobowiązanych odbywa się na podstawie losowania realizowanego przez Regulatora. Jednym z kluczy przyporządkowania są udziały rynkowe organizacji ROP i Wprowadzających i liczba mieszkańców, od których muszą zostać odebrane odpady i pokryte koszty tego procesu.
- Zobowiązany sprawozdaje koszty w sposób zsumowany w poszczególnych gminach i przedstawia je Regulatorowi umożliwiając mu w ten sposób realizację przypisanych ustawowo uprawnień i nałożonych obowiązków.

Konfederacja Lewiatan, KL/559/401/DZS/2020

